

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/82/2024
Identifikačné číslo spisu: 4622010280
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4622010280.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Dušana Krč-Šeberu a JUDr. Dušana Szabóa v trestnej veci obvineného W. K., pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 298 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 31. marca 2026 v Bratislave, o dovolaní obvineného W. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. novembra 2022, sp. zn. 1To/103/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. K. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 19. septembra 2022, sp. zn. 3T/20/2022, bol obvinený W. K. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

- ako vodič, po tom, čo požil alkoholické nápoje dňa 15. mája 2022 v čase o 05:30 hod. v meste G. na ul. B. a na ul. B. T. K., okr. G., viedol osobné motorové vozidlo Škoda Octavia, evidenčné číslo G kde počas jazdy bol pred firmou Q. zastavený a kontrolovaný hliadkou príslušníkov OO PZ v Topoľčanoch, pričom bolo vykonanou dychovou skúškou na alkohol v čase o 05:32 hod. prístrojom Drager 7510, číslo ARMF-0503, číslo merania 11322 zistené, že viedol vozidlo aj napriek tomu, že mu bola nameraná hodnota 0,58 mg/l alkoholu v dychu, napriek tomu, že bol uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 2T/94/1989 zo dňa 29. júna 1989 pre prečin opilstva podľa § 201 Tr. zák., rozsudkom Okresného súdu Topoľčany 1T/56/1990 zo dňa 17. októbra 1990 pre prečin opilstva podľa § 201 Tr. zák., rozsudkom Okresného súdu Topoľčany 2T/89/1995 zo dňa 22. septembra 1995 pre trestný čin opilstva podľa § 201b Tr. zák., rozsudkom Okresného súdu Topoľčany 1T/74/1999 zo dňa 24. marca 2000 pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) Tr. zák.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienienečne odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom na 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona súd prvého stupňa zároveň uložil obvinenému zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, ktorého dodržiavanie počas skúšobnej doby vykonajú na základe žiadosti probačného a mediačného úradníka príslušníci Policajného zboru.

Okresný súd obvinenému taktiež podľa § 61 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 29. novembra 2022, sp. zn. 1To/103/2022 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Petra Bojdu, advokáta so sídlom v Nitre, Fraňa Mojtu 43, vo svoj prospech dovolanie, a to z dôvodov plynúcich z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinený namietal uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie, pričom takýto trest považoval za uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, v dôsledku čoho, podľa jeho názoru, došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. K samotnému skutku dovolateľ uviedol, že v jeho prípade išlo o zostatkový alkohol, pričom motorové vozidlo viedol v domnení, že už nie je pod vplyvom alkoholu s tým, že s uvedenou situáciou nemal žiadnu skúsenosť. Zdôraznil, že počas trestného konania plne spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, vinu priznal a svoje konanie úprimne oľutoval s tým, že v prípravnom konaní sa podrobil preskúmaniu zdravotnej spôsobilosti vo vzťahu k závislosti na alkohole s výsledkom, že je bez známok závislosti na alkohole, pričom podľa § 91 ods. 4 zákona číslo 8/2009 Z. z. absolvoval aj odborné poradenstvo. Uvedené skutočnosti, podľa jeho názoru, preukazujú, že nie je alkoholik, je otec starajúci sa o rodinu a plniaci si pracovné povinnosti za účelom uspokojenia potrieb jeho rodiny, pričom z pracovného posudku z 19. júla 2022 plynie, že svoje pracovné povinnosti si plní, dodržiava stanovené pravidlá a predpisy, do práce chodí nadčas a pravidelne s tým, že počas pracovnej doby nebola u neho zistená prítomnosť alkoholu, preto aj uznesením Okresného súdu Nitra spisovej značky 3T/20/2022 z 30. mája 2024, právoplatným toho istého dňa, bolo vyslovené, že sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom osvedčil. V dôvodoch podaného dovolania obvinený ďalej vyjadril nesúhlas s uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie podľa § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona konštatujúc, že v minulosti bol trikrát odsúdený pre trestný čin opilstva a jedenkrát pre trestný čin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, pričom aj trestný zákon číslo 140/1961 Zb. účinný do 31. decembra 2025 upravoval tak trestný čin opilstva, ako aj trestný čin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, z čoho, podľa názoru obvineného, plynie, že ani za účinnosti dotknutého („starého“) Trestného zákona trestný čin opilstva nesubsumoval skutkovú podstatu trestného činu ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, keďže táto skutková podstata bola samostatná. Obvinený ďalej poukázal na znenie ustanovenia § 438d Trestného zákona s tým, že v ustanovení § 61 ods. 5 Trestného zákona sú uvedené iba dve skutkové podstaty trestných činov, a to ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a usmrtenia, pričom trestný čin opilstva citované ustanovenie nespomína. Vzhľadom na to, že obvinený, sa v minulosti, podľa svojho názoru, dopustil iba raz trestného činu ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, v jeho prípade neboli splnené podmienky pre ukladanie trestu zákazu činnosti na doživotie v zmysle § 60 ods. 5 Trestného zákona, ale len podmienky pre postup podľa § 61 ods. 3 Trestného zákona.

Na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom rozhodol tak, že

uznesením Krajského súdu v Nitre z 29. novembra 2022, sp. zn. 1To/103/2022 došlo k porušeniu ustanovenia § 61 ods. 5 písm. a), § 438d Trestného zákona v neprospech obvineného a aby napadnuté rozhodnutie zrušil a zároveň Krajskému súdu v Nitre prikázal predmetnú vec v potrebnom rozsahu znovu prejednať a rozhodnúť.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Topoľčany (ďalej tiež

„prokurátor“), ktorý uviedol, že v predmetnej veci nezistil existenciu uplatňovaného dovolacieho dôvodu. Poukázal na znenie ustanovení § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona a § 438d Trestného zákona a konštatoval, že s prihliadnutím na štyri právoplatné odsúdenia za trestný čin opilstva, ako i ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, bolo potrebné obvinenému uložiť trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v zmysle § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona na doživotie a hoci podľa ustanovenia § 438d Trestného zákona súd nemusí vziať odsúdenie uložené pred 1. novembrom 2011 do úvahy, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo pre páchatel'a použitie trestnej sadzby trestu zákazu činnosti ustanovenej v § 61 ods. 3 alebo 5 neprimerane prísne, takéto mimoriadne okolnosti, podľa názoru prokurátora, v prejednávanej veci zistené neboli. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, keďže je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Citované ustanovenie [§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku] predstavuje osobitný dovolací dôvod vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pokrývajúceho vo všeobecnosti chyby spôsobené nesprávnym použitím hmotnoprávneho ustanovenia. Z tohto dôvodu má vo vzťahu k nemu charakter špeciálneho ustanovenia („lex specialis“).

Jeho použitie prichádza do úvahy „len“ v dvoch základných situáciách, a to v prípade, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, teda pod dolnú alebo nad hornú jej hranicu alebo v prípade, že bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, pričom jednotlivé druhy trestu sú vymenované v ustanovení § 32 Trestného zákona.

Obvinený bol v prejednávanej veci uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere až do jedného roka.

Z ustanovení § 32 písm. g) Trestného zákona a § 61 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona plynie, že páchatel'a trestného činu možno potrestať aj trestom zákazu činnosti na doživotie ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, hoci už bol za taký trestný čin, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, dvakrát odsúdený.

Okresný súd uložil obvinenému za použitia ustanovení § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere (päť) mesiacov, výkon ktorého mu podmienčne odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom na 18 (osemnásť) mesiacov a zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, ktorého

dodržiavanie počas skúšobnej doby vykonávajú počas skúšobnej doby na základe žiadosti probačného a mediačného úradníka príslušníci Policajného zboru.

Zároveň súd prvého stupňa uložil obvinenému v súlade s ustanovením § 61 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona (účinného v čase spáchania skutku) aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na doživotie, teda tiež druh trestu, ktorý Trestný zákon za tento trestný čin pripúšťa a v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Podľa § 61 ods. 1 Trestného zákona trest zákazu činnosti spočíva v tom, že sa odsúdenému po dobu výkonu tohto trestu zakazuje výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie, alebo ktorej podmienky výkonu upravuje osobitný predpis.

Podľa § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona súd uloží trest zákazu činnosti na doživotie, ak odsudzuje páchatel'a za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, hoci už bol za taký trestný čin, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, dvakrát odsúdený.

Podľa § 438d Trestného zákona ustanovenie § 61 ods. 3 a 5 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola odsúdená za niektorý z trestných činov uvedených v § 61 ods. 3 alebo 5 pred 1. novembrom 2011, ak táto osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 61 ods. 3 alebo 5 po 1. novembri 2011. Súd však nemusí vziať do úvahy odsúdenie uložené pred 1. novembrom 2011, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo pre páchatel'a použitie trestnej sadzby trestu zákazu činnosti ustanovenej v § 61 ods. 3 alebo 5 neprimerane prísne.

Obvinený v dôvodoch podaného dovolania okrem iného namietal, že v minulosti bol odsúdený trikrát za trestný čin opilstva a „len“ jedenkrát za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a v tejto súvislosti vyjadril názor, že aj trestné kódexy platné a účinné do 31. decembra 2005 upravovali aj trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ako aj trestný čin opilstva, z čoho vyvodil, že trestný čin opilstva nesubsumuje skutkovú podstatu trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ktorá bola samostatná, a preto ustanovenie § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona vyložil tak, že trest zákazu činnosti na doživotie je možno uložiť len za situácie, ak bol páchatel' v minulosti dvakrát odsúdený za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky s tým, že odsúdenie za trestný čin opilstva pre splnenie podmienky uloženia trestu zákazu činnosti na doživotie nepostačuje.

V tejto súvislosti sa žiada v prvom rade uviesť, že z odpisu registra trestov obvineného, ako aj z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa (strana 4, štvrtý odsek), ale aj z obsahu pripojených rozsudkov plynie, že odsúdený bol v minulosti odsúdený:

- dvakrát za trestný čin opilstva, a to

podľa § 201 Trestného zákona [číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase spáchania skutku (30. apríl 1989)] rozsudkom Okresného súdu Topoľčany spisovej značky 2T/94/1989 z 29. júna 1989 a

podľa § 201 Trestného zákona [číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase spáchania skutku (27. máj 1990)] rozsudkom Okresného súdu Topoľčany spisovej značky 1T/56/1990 zo 17. októbra 1990 a

- dva krát za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, a to

podľa § 201 písm. b) Trestného zákona [číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase spáchania skutku (1. apríl 1995)] rozsudkom Okresného súdu Topoľčany spisovej značky 2T/89/1995 a

podľa § 201 písm. d) Trestného zákona [číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase spáchania skutku (12. október 1997)] rozsudkom Okresného súdu Topoľčany spisovej značky 1T/74/1999.

Na tomto mieste je potom nutné zdôrazniť, že pokiaľ sa v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany spisovej značky 2T/89/1995 z 22. septembra 1995 bol obvinený odsúdený pre trestný čin opilstva podľa § 201b Trestného zákona, ide o zrejmu nesprávnosť, keďže, ako to už bolo vyššie uvedené, z odpisu registra trestov obvineného, rozsudku súdu prvého stupňa, pripojených rozhodnutí, ako aj samotného Trestného zákona platného a účinného ku dňu spáchania skutku (1. apríl 1995), je zrejmé, že obvinený v tomto prípade bol odsúdený za trestný

čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. b) Trestného zákona účinného k 1. aprílu 1995, nie za trestný čin opilstva.

Z vyššie uvedeného je potom nepochybne zrejmé, že podmienka na uloženie trestu zákazu činnosti na doživotie podľa § 61 ods. 5 Trestného zákona bola v tomto prípade naplnená, pretože obvinený bol rozsudkom z 22. septembra 1995, sp. zn. 2T/89/1995 odsúdený pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. b) Trestného zákona (číslo 140/1961 Zb.), a taktiež bol pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) Trestného zákona (číslo 140/1961 Zb.), odsúdený aj rozsudkom z 24. marca 2000, sp. zn. 1T/74/1999.

Je teda zrejmé, že už aj odsúdeniami vyššie uvedenými dvoma rozhodnutiami bola podmienka trestu zákazu činnosti na doživotie splnená.

Navyše, podľa názoru najvyššieho súdu, podmienku „predchádzajúceho odsúdenia za taký trestný čin“ naplnia aj odsúdenie za trestný čin opilstva podľa § 201 Trestného zákona číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. júla 1990, ktorý v tom čase trestný čin pod názvom ohrozenie pod vplyvom návykovej látky nezakotvoval, avšak skutková podstata už spomínaného trestného činu opilstva podľa § 201 znela tak, že kto po tom, čo požil alkoholický nápoj, vykonáva zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

Pritom podľa názoru najvyššieho súdu rozhodným kritériom pre určenie totožnosti dvoch trestných činov nie je to, či boli rovnako pomenované alebo rovnako paragrafovo označené, ale to či zákonné znaky oboch do úvahy prichádzajúcich skutkových podstát sú rovnaké, prípadne obdobné (primerane v tomto smere aj uznesenie najvyššieho súdu z 5. decembra 2019, sp. zn. 5Tdo/72/2019).

Potom „takým trestným činom“ (ako trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona) v zmysle § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona z hľadiska predchádzajúcich (skôr účinných) Trestných zákonov je potrebné rozumieť taký trestný čin, ktorého skutková podstata vymedzená skôr účinným Trestným zákonom obsahuje rovnaké alebo obdobné znaky ako ustanovenie § 289 Trestného zákona a skutok, pre ktorý bol páchatel už v minulosti odsúdený, by bolo možné subsumovať pod ustanovenie opakovane spomínaného § 289 Trestného zákona.

Ako to už bolo vyššie uvedené, trestného činu opilstva podľa § 201 Trestného zákona číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. júla 1990 sa dopustil ten, kto po tom, čo požil alkoholický nápoj, vykonával zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

Trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona (číslo 300/2005 Z. z.) sa dopustí ten, kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

Z uvedeného je zrejmé, že oba vyššie uvedené skutkové podstaty dotknutých trestných činov vykazujú podobné znaky, pričom

- trestného činu opilstva podľa § 201 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. júla 1990, z ktorého bol obvinený uznaný vinným, rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 29. júna 1989, sp. zn. 2T/94/89, sa dovolateľ dopustil tak, že potom, čo mu bolo odňaté vodičské oprávnenie pre nespôsobilosť k vedeniu motorových vozidiel všetkého druhu, 30. apríla 1989 potom, čo požil presne nezistené množstvo alkoholu, viedol po ulici motocykel, pričom mu bolo namerané v krvi 1,72 promile alkoholu,

- trestného činu opilstva podľa § 201 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. júla 1990, z ktorého bol obvinený uznaný vinným, rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo 17. októbra 1990, sp. zn. 1T/59/90, sa dovolateľ dopustil tak, že hoci bol obvinený rozsudkom Okresného súdu

Topoľčany z 29. júna 1989, sp. zn. 2T/94/89 odsúdený pre trestný čin opilstva podľa § 201 Trestného zákona a prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 7 písm. b) Zákona č. 150/69 Zb. k trestu odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 1 rok a bol mu uložený aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 2 roky, 27. mája 1990 potom, čo požil presne nezistené množstvo alkoholických nápojov, viedol motocykel, pričom bolo zistené, že v čase vedenia motocykla mal v krvi 2.14 g/kg (promile) alkoholu,

- trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. b) Trestného zákona (číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. januára 2006), z ktorého bol obvinený uznaný vinným, rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 22. septembra 1995, sa dovolateľ dopustil tak, že 1. apríla 1995 riadil motorové vozidlo potom čo požil alkoholické nápoje, pričom mu bolo dychovou skúškou zistené 1,84 promile alkoholu v dychu a to aj napriek tomu, že mu bola rozhodnutím Okresného veliteľstva PZ SR v Topoľčanoch 14. februára 1995 uložená finančná pokuta, pretože riadil motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 20 mesiacov a
- trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) Trestného zákona (číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. januára 2006), z ktorého bol obvinený uznaný vinným, rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 24. marca 2000, sp. zn. 1T/74/1999, sa dovolateľ dopustil tak, že 12. októbra 1997 potom ako v priebehu dňa požil nezistené množstvo alkoholických nápojov, mu bolo zistené 2,25 promile alkoholu v dychu, pričom viedol ako vodič osobné motorové vozidlo, a potom ako nezvládol riadenie vozidla narazil do stromu, pričom jeho spolujazdec zraneniam, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, podľahol, obvinený viedol motorové vozidlo napriek tomu, že bol okresným súdom uznaný vinným z trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. b) Trestného zákona a iné, pričom mu bol uložený úhrnný nepodmienený trest odňatia slobody ako aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 4 roky.

Z vyššie uvedeného je potom zrejmé, že obvinený vo všetkých štyroch prípadoch viedol osobné motorové vozidlo alebo motocykel, teda vykonával činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, a to pod vplyvom alkoholu s nameranou hodnotou vyššou ako jedno promile, teda v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky.

Vo všetkých štyroch prípadoch sa teda obvinený dopustil konania, ktoré v plnom rozsahu zodpovedá všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona (číslo 300/2005 Z. z.), teda obvinený už za taký trestný čin bol v minulosti štyrikrát odsúdený tak, ako to predpokladá ustanovenie § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona, a to bez ohľadu na to, ako boli tieto trestné činy v minulosti pomenované.

Už len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že novelizáciou Trestného zákona č. 140/1961 Zb. zákonom číslo 175/1990 Zb. s účinnosťou od 1. júla 1990 došlo k zavedeniu trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky ustanovením § 201, ktorý nahradil (novelizoval) trestný čin opilstva, a ktorého sa páchateľ dopustil ak

vykonával v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku,

a) hoci bol za taký čin v posledných dvoch rokoch odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin prepustený,

b) hoci bol za obdobný čin spáchaný pod vplyvom návykovej látky v posledných dvoch rokoch postihnutý,

c) spáchal taký čin pri výkone zamestnania alebo inej činnosti, pri ktorých je vplyv návykovej látky obzvlášť nebezpečný, najmä ak viedol hromadný dopravný prostriedok, alebo

d) spôsobil takým činom, čo aj z nedbanlivosti, inému ublíženie na zdraví alebo väčšiu škodu na cudzom majetku alebo iný závažný následok.

Trestný čin opilstva bol do Trestného zákona č. 140/1961 Zb. opätovne zavedený až jeho novelou, a to zákonom číslo 557/1991 Zb. s účinnosťou od 1. januára 1992, v § 201a v znení:

(1) Kto sa požitím alebo aplikáciou návykovej látky alebo inak privedie, hoci aj z nedbanlivosti, do stavu

nepríčetnosti, v ktorom sa dopustí konania, ktoré má inak znaky trestného činu, potresce sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov; ak sa však dopustí konania, ktoré má inak znaky trestného činu, na ktorý zákon ustanovuje miernejší trest, potresce sa oným miernejším trestom.

(2) Ustanovenie odseku 1, ako aj § 12 sa nepoužije, ak sa páchatel' priviedol do stavu nepríčetnosti v úmysle spáchať trestný čin.

Z uvedeného je tak zrejmé, že pokiaľ v Trestnom zákone existoval len trestný čin opilstva, postihoval vedenie motorových vozidiel pod vplyvom alkoholu, následne bol premenovaný na trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, keďže už nebolo postačujúce postihovať vykonávanie určitých Trestným zákonom predpokladaných činností „len“ pod vplyvom alkoholu, ale aj iných návykových látok a pokiaľ bol do Trestného zákona znovu zavedený aj trestný čin opilstva, existoval popri trestnom čine ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, avšak s novým obsahom vzťahujúcim sa na trestné činy spáchané v stave nepríčetnosti.

Z predloženého spisu je však zrejmé, že obvinený nikdy nebol odsúdený za trestný čin opilstva po 1. júli 1990 z dôvodu spáchania trestného činu v stave nepríčetnosti, ale preto, že v čase do 1. júla 1990 viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu v stave vylučujúcom spôsobilosť na takúto činnosť.

Inak povedané napriek tomu, že názvoslovie ustanovení § 201 Trestného zákona (číslo 140/1961 Zb.) a § 289 Trestného zákona (číslo 300/2005 Z. z.) je odlišné, možno vzhľadom na ich obsah a historický vývoj konštatovať, že § 289 Trestného zákona (číslo 300/2005 Z. z.) v sebe zahŕňa skutkovú podstatu trestného činu opilstva podľa § 201 Trestného zákona (číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. júla 1990), ide preto o trestné činy predpokladané ustanovením § 61 ods. 3 a ods. 5 Trestného zákona (primerane aj uznesenie najvyššieho súdu z 23. marca 2017, sp. zn. 5Tdo/10/2017).

Pokiaľ obvinený namietal, že z § 438d Trestného zákona vyplýva, že ustanovenie § 61 ods. 3 a ods. 5 sa vzťahuje na osobu, ktorá bola odsúdená za niektorý z trestných činov uvedených v § 61 ods. 3 alebo ods. 5 pred 1. novembrom 2011, ak táto osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 61 ods. 3 alebo ods. 5 po 1. novembri 2011, pričom v ustanovení § 61 ods. 5 Trestného zákona (v čase spáchania skutku) sú uvedené iba dve skutkové podstaty trestných činov, a to ohrozenie pod vplyvom návykovej látky a usmrtenie s tým, že trestný čin opilstva sa tam nespomína, k tomu je potrebné uviesť, že ustanovenia § 61 ods. 3 a ods. 5 spomínajú nielen trestné činy ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a usmrtienia, ale aj taký trestný čin (ako trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky), ktorým je potrebné, ako to už bolo vyššie uvedené, rozumieť aj trestný čin majúci síce iné pomenovanie, ale svojimi zákonnými znakmi zodpovedajúci trestnému činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, akým je aj trestný čin opilstva spáchaný do 1. júla 1990.

Z uvedeného je potom zrejmé, že u obvineného predpoklad pre uloženie trestu zákazu činnosti na doživotie podľa § 61 ods. 5 Trestného zákona bol splnený.

Vyššie uvedenými skutočnosťami preto obvinený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

Námietky obvineného, že ňňo išlo o zostatkový alkohol, s čím nemal skúsenosti, že vyšetrením jeho zdravotného stavu sa zistilo, že nie je závislý na alkohole, že sa riadne stará o rodinu a plní si pracovné povinnosti, aby poskytol svojej rodine všetko, čo potrebuje, že napomáhal orgánom činným v trestnom konaní, že sa priznal, žiadne dovolacie dôvody nenapĺňajú a vplyv na uloženie trestu zákazu činnosti na doživotie nemajú s tým, že námietky týkajúce sa ne/primeranosti trestu, ako to už bolo vyššie naznačené, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný nenapĺňajú.

Len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že podľa § 438d Trestného zákona súd síce nemusí vziať do úvahy odsúdenie uložené pred 1. novembrom 2011, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo pre páchatela použitie trestnej sadzby trestu zákazu činnosti ustanovenej

v § 61 ods. 3 alebo 5 neprimerane prísne, avšak ani tieto podmienky v prejednávanej veci splnené neboli, keďže žiadne mimoriadne okolnosti týkajúce sa predchádzajúcich prípadov obvinený netvrdí a z obsahu spisu ani nevyplývajú, naopak, ako na to poukázal už krajský súd (strana 4 jeho rozhodnutia), obvinený sa trestnej činnosti pod vplyvom alkoholu v minulosti dopúšťal opakovane - štyrikrát, pričom v poslednom prípade (v roku 1997) spôsobil smrť spolujazdca, čo záveru o neprimeranej prísnosti trestu zjavne bráni.

Vzhľadom na to, že obvinený W. K. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyselne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok prípustný nie je.